KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

Sprawdzian: Europa późnego średniowiecza (klasa 1 liceum)

Grupa A

1. (1 pkt) **A**

2. (1 pkt) **C**

3. (1 pkt) **A**

4. (1 pkt) **A**

5. (4 pkt) **1. P; 2. F; 3. F; 4. P** — po 1 pkt za zdanie

6. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Zarazę przywieziono z Krymu na statkach genueńskich, a ciasne i brudne miasta sprzyjały jej szerzeniu się. Zmarła około jedna trzecia mieszkańców Europy, brakowało rąk do pracy i rosły płace, a oskarżani o zatruwanie studni Żydzi padali ofiarą pogromów.
Punktacja: 1 pkt – przyczyna: handel morski, statki z Kaffy, złe warunki sanitarne; po 1 pkt za każdy z dwóch skutków: spadek liczby ludności, niedobór siły roboczej i wzrost płac, prześladowania Żydów.

7. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wojna wybuchła na tle sporu o sukcesję francuskiego tronu po wygaśnięciu dynastii Kapetyngów oraz roszczeń angielskich Plantagenetów do ziem francuskich (Akwitania). Jednym ze skutków było ostateczne wyparcie Anglików z kontynentu (poza Calais) i umocnienie scentralizowanej monarchii francuskiej. Drugim skutkiem był wzrost znaczenia piechoty i artylerii kosztem ciężkozbrojnego rycerstwa, co zapowiadało zmiany w sztuce wojennej.
Punktacja: 1 pkt za przyczynę (spór o sukcesję francuskiego tronu i posiadłości angielskie we Francji), po 1 pkt za każdy z dwóch skutków (np. umocnienie monarchii francuskiej, utrata przez Anglię większości posiadłości na kontynencie, wzrost roli piechoty kosztem rycerstwa, rola Joanny d'Arc). Maks. 3 pkt.

8. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Upadek Konstantynopola w 1453 r. (Mehmed II Zdobywca) zakończył Cesarstwo Wschodniorzymskie istniejące od ponad 1000 lat. Politycznie — otworzył Turkom drogę na Bałkany i do Europy Środkowej, zagrażając Węgrom i Austrii. Ekonomicznie — Turcy zyskali kontrolę nad cieśninami i wschodnim basenem Morza Śródziemnego, a tym samym nad ważnymi szlakami handlowymi; dawny pogląd, że zamknęło to handel z Azją i wywołało wielkie odkrycia geograficzne, nowsze badania podważają, bo Turcy wspierali handel lewantyński. Kulturowo — uczeni greccy uciekający na Zachód przynieśli manuskrypty i znajomość greki, co wzmocniło renesansowy humanizm.

Grupa B

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **B**

3. (1 pkt) **D**

4. (1 pkt) **B**

5. (4 pkt) **1. P; 2. F; 3. F; 4. P** — po 1 pkt za zdanie

6. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Czarna Śmierć (1347-1353) pochłonęła ok. 25-33% ludności Europy. Demograficznie: gwałtowne wyludnienie miast i wsi, zanikanie całych osad. Gospodarczo: dramatyczny niedobór siły roboczej podniósł płace ocalałych chłopów i rzemieślników. Handlowo: upadek szlaków i rynków. Społecznie: wzrósł lęk przed śmiercią wyrażany w motywach danse macabre w malarstwie; ruchy flagelantów szukały pokuty; Żydów oskarżano o zatrucie studni. Podważono autorytet Kościoła, który nie umiał wyjaśnić ani powstrzymać zarazy.
Punktacja: 1. Skutki demograficzne: śmierć ok. 1/3 ludności, wyludnienie miast i wsi, zanik osad (1 pkt). 2. Skutki gospodarcze: niedobór siły roboczej, wzrost płac najemnych, kryzysy handlu i rzemiosła (1 pkt). 3. Skutki społeczno-kulturowe: ruchy flagelantów, prześladowania Żydów, motyw Tańca śmierci w sztuce, kryzys zaufania do Kościoła (1 pkt).

7. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wojna stuletnia. Czarna śmierć (1/3). Wielka schizma. Husytyzm.
Punktacja: Polit.(1)+społ.(1)+relig.(1).

8. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wojna stuletnia wybuchła w 1337 roku na tle sporu o sukcesję francuskiego tronu — angielski król Edward III rościł sobie prawa do korony Francji — a także rywalizacji o wpływy w bogatej Flandrii i o księstwo Akwitanii. Choć przez większość konfliktu przewagę mieli Anglicy, punktem zwrotnym stała się działalność Joanny d'Arc, która w 1429 roku doprowadziła do odsieczy Orleanu i koronacji Karola VII, co odwróciło losy wojny na korzyść Francji. Wojna zakończyła się w 1453 roku niemal całkowitym wyparciem Anglików z kontynentu, umocnieniem scentralizowanej monarchii francuskiej oraz trwałym zakończeniem angielskich roszczeń do francuskiego tronu. Punktacja: 1 pkt za przyczyny (spór o sukcesję francuskiego tronu, rywalizacja o Flandrię i Akwitanię) + 1 pkt za przebieg/punkt zwrotny (rola Joanny d'Arc w przełamaniu przewagi angielskiej) + 1 pkt za znaczenie/skutki (umocnienie francuskiej monarchii narodowej, koniec angielskich roszczeń do tronu Francji). Maks. 3 pkt.

Skala ocen (orientacyjna, 17 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	16–17 pkt
dobry (4)	13–15 pkt
dostateczny (3)	9–12 pkt
dopuszczający (2)	6–8 pkt
niedostateczny (1)	0–5 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/historia/europa-poznego-sredniowiecza**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.